

Od Piastów do Jagiellonów – powtórzenie wiadomości

Piotr Płonka

Scenariusz lekcji Poradnik metodyczny do programu nauczania historii dla III etapu edukacyjnego (liceum ogólnokształcącego i technikum)

opracowany w ramach projektu:

„Tworzenie zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Redakcja merytoryczna: Marcin Pełka
Redakcja językowa i korekta: Eduexpert sp. z o.o.
Projekt graficzny i projekt okładki: Eduexpert sp. z o.o.
Redakcja techniczna i skład: Eduexpert sp. z o.o.

Weryfikacja i odbiór niniejszej publikacji: Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie

w ramach projektu: *Weryfikacja i odbiór zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy*

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl

Tytuł zajęć:

Od Piastów do Jagiellonów – powtórzenie wiadomości

Klasa, czas trwania zajęć:

I (zakres podstawowy), 90 minut (2 × 45 min)

Cele ogólne:

- dokonanie bilansu panowania władców panujących w Polsce w XIV i XV w.

Cele operacyjne**Uczeń:**

- rozpoznaje postacie władców z dynastii Piastów, Andegawenów i Jagiellonów;
- charakteryzuje ustój polityczny późnośredniowiecznej Polski;
- charakteryzuje unie: polsko-węgierską, polsko-litewską w XIV i XV w.;
- charakteryzuje stosunki polsko-krzyżackie w czasie panowania Jagiellonów;
- potrafi opracować projekt okładki zawierającej stałe jej elementy oraz ukazującej władców oraz wydarzenia z dziejów Polski w XIV i XV w.;
- potrafi zaprezentować wytwory swojej pracy.

Odniesienie do podstawy programowej:

XII. 1–5

Metody, techniki, formy pracy:

- praca pod kierunkiem,
- praca w grupach,
- dyskusja,
- prezentacja.

Środki dydaktyczne:

- kadr filmowy,
- kartki z treścią zadania i kryteriami sukcesu,
- kartki papieru (format A3 lub większy), kolorowe kredki, długopisy i mazaki.

Opis przebiegu zajęć**Część wstępna**

- Czynności organizacyjne.
- Podanie tematu zajęć, przedstawienie celów lekcji oraz planowanego przebiegu.

Część właściwa

- Nauczyciel wyświetla kadr z serialu *Korona królów*, na którym znajdują się siedzący na tronach Jadwiga Andegaweńska oraz Władysław Jagiełło (Jadwiga jest odziana w płaszcz gronostajowy, a po ich bokach znajdują się tarcze herbowe, na których widać: białego orła w koronie, lilie, Pogoń, podwójny krzyż). Nauczyciel prosi uczniów, aby na kartkach zapisać:
  - imiona władców wraz z dynastiami, z których się wywodzą;
  - dwa argumenty, które potwierdzają tożsamość bohaterów;

- dwa wydarzenia, które mogły mieć miejsce przed chwilą, w której zostali ukazani bohaterowie;
- dwa wydarzenia, które mogły nastąpić po chwili, w której zostali ukazani bohaterowie.
- Nauczyciel prosi uczniów aby swoimi kartkami wymienili się z osobami siedzącymi obok, przeczytali swoje odpowiedzi i przeprowadzili krótką dyskusję na temat dokonanych wyborów.
- Nauczyciel prosi wybranego ucznia o odczytanie swoich odpowiedzi, weryfikuje ich poprawność i odpowiada na pytania i wątpliwości uczniów, które mogły pojawić się w związku z tym ćwiczeniem.
- Nauczyciel informuje uczniów, że zostaną podzieleni na grupy – prosi ich o wylosowanie z woreczka kartki. W worku znajdują się kartki w pięciu kolorach – wylosowany kolor wskazuje grupę, do której ma dołączyć uczeń.
- Nauczyciel wręcza uczniom kartki z zadaniem do wykonania („Zaprojektujcie i wykonajcie okładkę gazety, której zawartość mogłaby dotyczyć czasów panowania władców z dynastii Piastów, Andegawenów i Jagiellonów. Wasza okładka może dotyczyć zarówno czasopisma opiniotwórczego, jak i plotkarskiego. Pamiętajcie jednak o elementach, jakie powinna zawierać okładka: nazwa gazety, przyciągający uwagę duży element ikonograficzny, tekst poboczny informujący o znajdujących się w niej artykułach. Wykażcie się kreatywnością i pomysłowością. Przygotujcie się do prezentacji waszego pomysłu w taki sposób, w jaki zrobilibyście to przed potencjalnym wydawcą waszej gazety) oraz kryteria sukcesu, a następnie informuje uczniów o celu zadania, sposobie wykonania oraz metodzie prezentacji wyników pracy. Nauczyciel zachęca uczniów, aby w swoich pracach wykorzystali wiadomości m.in. z e-materiałów: „W cieniu walki o sukcesję – od Ludwika Andegaweńskiego do Jadwigi”, „Doskonała kobieta średniowiecza”, „Jak stworzyć potężną dynastię?” (dostęp 9.09.2022). Nauczyciel odpowiada na pytania uczniów dotyczące zadania.
- Uczniowie pracują nad zleconym zadaniem.
- Prezentacja wyników pracy grup.

Część podsumowująca

- Nauczyciel dokonuje podsumowania rezultatów pracy wykonanej przez uczniów oraz udziela im informacji zwrotnej.

Komentarz metodyczny

- Lekcja ma charakter utrwalający, jednak jej celem głównym nie jest tylko powtórzenie wiedzy, ale wykorzystanie jej przez uczniów w sytuacji nietypowej.
- Zadanie główne na pierwszej godzinie lekcyjnej – zaprojektowanie i wykonanie okładki – ma pobudzić uczniów do aktywności, kreatywności, ekspresji twórczej, ale i łączenia zdolności krytycznego i logicznego myślenia z umiejętnościami wyobraźniowo-twórczymi. W tym zadaniu liczy się nie tylko pomysłowość uczniów, ale również umiejętność syntetyzowania faktów na temat wydarzeń historycznych. W scenariuszu zaproponowano manualny charakter pracy uczniów, jednak śmiało można wykonać to zadanie także przy użyciu technik multimedialnych i cyfrowych, np. za pomocą internetowego narzędzia Canva.
- Zadanie główne na drugiej godzinie lekcyjnej – prezentacja produktu – ma pobudzić w uczniach „ducha przedsiębiorczości”, który będzie im bardzo potrzebny w życiu zawodowym.

- W trakcie lekcji kształtowane są: kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji, kompetencje matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii, kompetencje cyfrowe (opcjonalnie), kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się, kompetencje w zakresie przedsiębiorczości, kompetencje w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej.
- Nauczyciel dostosowuje metody i formy pracy dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi poprzez:
  - dbanie o właściwą atmosferę pracy w grupach – atmosferę wsparcia sprzyjającą pokonywaniu nieśmiałości i wspólnemu dochodzeniu do wiedzy;
  - sprawdzanie zrozumienia poleceń kierowanych do klasy;
  - udzielanie dodatkowych wyjaśnień.
- Nauczyciel podczas lekcji powinien formułować jasne i krótkie polecenia oraz pytania o prostej konstrukcji, a także kilkakrotnie je powtarzać i udzielać dodatkowych wyjaśnień. Nauczyciel powinien ocenić, czy polecenia kierowane do całej klasy są właściwie rozumiane przez uczniów z różnymi deficytami.
- W przypadku realizacji tematu w okresie nauczania zdalnego praca nad projektem okładki może przybrać charakter projektu edukacyjnego. Wtedy na lekcji nauczyciel omawia jego założenia i poleca np. wykonanie okładki za pomocą narzędzi internetowych bądź programów graficznych.

Piotr Płonka – nauczyciel mianowany, egzaminator maturalny, absolwent historii na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach. Obecnie inspektor ds. nadzoru nad działalnością szkół i placówek oświatowych w Urzędzie Miasta w Rudzie Śląskiej. Wcześniej nauczyciel historii, wiedzy o społeczeństwie, języka polskiego, wiedzy o kulturze, filozofii, etyki oraz edukacji dla bezpieczeństwa na różnych etapach edukacyjnych w szkołach w Chorzowie. Autor „Poradnika praw dziecka” (2014), artykułów naukowych „Górny Śląsk wyidealizowany. Grupa Janowska i jej rozumienie świata” (2014), „Spędzanie czasu wolnego przez mieszkańców województwa śląskiego w latach 1926–1929 w świetle ogłoszeń prasowych” (2014), „Obraz Górnoślązaków w dwudziestoleciu międzywojennym w świetle wspomnień i publicystyki” (2015) a także artykułów metodycznych dla nauczycieli „Program „Solidarna Szkoła” – przykład dobrej praktyki” (2016), „Scenariusz zajęć dodatkowych z historii w gimnazjum „XVI – wieczny król na Facebooku? Lubię to!” (2019).